



Transskription af:

Obscuritas

4:1 Vølvens spådom: Thorbjørg ser ind i vikingekrigernes fremtid

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Peter Pentz, vikinggeekspert og museumsinspektør, Nationalmuseet, og Poul Grinder-Hansen, fortæller

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Fortæller: Ni unge piger slår ring om vølven Thorbjørg. Thorbjørg er iført en gulvlang blå silkekjole og har hvid maling i ansigtet. Hun sidder på en trone i langhuset, som er oplyst af et stort bål. Genskæret fra flammerne glimter i hendes øjne. Pigerne omkring hende begynder at galdre, synges ånderne frem, mens Torbjørn rasler med sin magiske stav, og med ét bliver hendes blik helt fjern. Thorbjørg går ind i en trance, hvorfra hun kan rejse mellem verdener og se fortiden og fremtiden. Hun ser, at fjenderne fra nord er på vej. Hun fortæller kongen, Harald Blåtand, og hans krigere, at de skal gøre sig klar. De robuste, langskæggede mænd sidder på træbænke rundt om Thorbjørg med rustning og sværd. De ser på vølven, deres kultleder med frygt i øjnene. De ved af hvert et ord, vølven Thorbjørg nu vil forme med sine læber, vil forme deres skæbne.

Louise Lindblad: De er karismatiske, dragende. De har en særlig magt over menneskers sjæle, kroppe og sind. De er kultledere og sektledere, og det er dem, som den her sæson skal handle om. Mit navn er Louise Lindblad. Velkommen til Obscuritas.

[...]

Altså Peter, ville du have noget problem ved at røre ved det, der er tilbage af hende?

Peter Pentz: Ja, det er derfor, jeg har handsker på jo haha.

Louise Lindblad: Den første du skal møde er Vølven og ikke hvilken som helst, men Harald Blåtands vølv. I 900-tallet var hun kongens og krigernes kvindelige kultleder. Deres forbindelse til gudernes og åndernes verden. Hun kunne se ind i fremtiden, så hvem ved, måske har hun allerede set det her scenarie.

Peter Pentz: Vi vil se på, hvad vi har her.

Louise Lindblad: En journalist, der står med sin lydoptager på laboratoriet i Brede og kigger på hende sammen med vikinggeekspert og museumsinspektør Peter Pentz.

Peter Pentz: Hun smiler. Ja, når hun smiler. Hun er venlig over for os. Vi tør godt røre ved dig.

Louise Lindblad: Hun er kendt som Vølven fra Fyrkat, Haralds vølv. I den her fortælling kalder vi hende Thorbjørg. Ville Harald Blåtand og hans krigere have haft et problem med at røre ved hende, dengang hun levede?

Peter Pentz: Det er jo lidt vanskeligt at sige tusind år efter, men jeg tror, at de nok ville holde sig fra at have hendes ting i hvert fald. De ting hun har fået med i graven, og som vi tror har tilhørt hende. Jeg tror nok, at man ville have været lidt tilbageholdende over for bare at overtage, fordi der har været så meget kraft i de der ting, at det ville nok ikke være rart at gå rundt med.

Louise Lindblad: Vil du beskrive, hvor vi står og hvad det er vi står og kigger på?

Peter Pentz: Jamen, vi står i Brede, hvor Nationalmuseet har sine konserverings værksteder og det vi kigger på. Det er det, der er tilbage fra den store grav oppe ved Fyrkat ved Hobro, hvor man for mere end 50 år siden udgravede en kvinde, som bliver tolket som en vølv og ikke bare en almindelig vølv faktisk, men nok en af de allerfineste vølver, hvis ikke den fineste.

Louise Lindblad: Jeg har været spændt på, hvor meget der var tilbage af hende. Jeg kan konstatere, at det ikke er specielt meget. Vil du ikke prøve at beskrive, hvordan det ser ud det her vi står og kigger på?

Peter Pentz: Ja, der ikke specielt meget tilbage af hende selv, altså hendes fysiske jeg, det er helt væk. Da man gravede op kunne man se aftrykket og hun har været af almindelig højde, altså i en 70, 75 eller sådan noget. Altså relativt højt for sin tid, men almindelige højde. Hen er ikke bevaret som skellet heller, dog er der lidt af tænderne tilbage, og det er jo faktisk det, vi står og kigger på her i præparatet. Der er lidt af tænderne og en dag så henter vi nok lidt information ud af de tænder, men ellers er vi faktisk meget forsigtige med at pille i den her lille tredive gange 20 centimeter store jord klump, som er det eneste, der er tilbage af original graven, hvor der er rester af den begravede kvinde selv. Det vi ser ud over tænderne, det er nogle små trekanter, som har siddet nok på nogle en slags bændler, og de trekanter er tekstil og de har indvævet guldtråde, og det er noget, der fortæller, at vi er helt oppe i den øverste klasse af samfundet i vikingetiden.

Louise Lindblad: Der ligger hun så, vores hovedperson Thorbjørg, i en lille æske af tredive gange tyve centimeter. Kvinden, som levede engang for mere end tusind år siden. I en tid, hvor kongen i

Danmark hedder Harald Blåtand, og hvor kristendommen godt nok er ved at afløse den gamle nordiske asatro, men hvor det alligevel ser ud til, at landets konge har en vølv boende på sin borg.

Peter Pentz: De beretninger, vi har om vølverne, de tyder i allerhøjeste grad på, at det er en slags shamaner. Altså det er kvinder, som er i kontakt med det overnaturlige, det overjordiske. Det er kvinder, som kan se ind i fremtiden, ikke mindst. Det er meget det, kilderne beskæftiger sig med. Det er faktisk deres spåkvindfunktion. De er også en slags kultledere og har nok forestået nogle ritualer. Og så ellers, hvis man skal finde et synonym, som alle kender til, jamen så er det nok delvis heksen vi snakker om, det er også lidt præsten, og så er det shamanen.

Louise Lindblad: Har hun haft nogle af de her ting, der ligger ved siden af os på sig?

Peter Pentz: Alle de her ting, de kommer fra hendes grav. Alle sammen.

Louise Lindblad: Vil du ikke vælge en ting ud, som du tænker vi skal se?

Peter Pentz: Er hun en vølv, eller er hun ikke en vølv? Der hvor jeg synes, at vi får i hvert fald noget at hente, det er noget, der ligger i det her lille messingrør, og nu vil jeg ikke åbne den faktisk, det her messingrør, fordi det har messingrør. Det indeholder mere end hundrede små frø af bulmeurt. Bulmeurt, det er faktisk ret giftigt. Det er en plante, der vokser vildt i Danmark og har gjort det også i vikingetiden, og den kan bruges til at man kan blive høj. Hun, vores vølv har haft det her bulmeurt i en lille skindpose, som har været i bæltet. Det var der det blev fundet.

Louise Lindblad: Og du tænker: Det fund der, det peger i retning af, at det nok er en vølv, vi har med at gøre. Hvorfor?

Peter Pentz: Jamen, det gør det fordi. Der er, og nu er vi så op i middelalderen igen, en opskrift som man kalder heksesalve jeg sætter ikke nødvendigvis lighedstegn mellem heks og vølv, men der er nogle opskrifter fra middelalderen bevaret om, hvordan man tager det her bulmeurt, man kvaser det, man rører det op med noget fedtstof. Og så kan man enten smøre sig i mundvigene eller endnu hurtigere man kan smøre sig i endetarmen med det, og så kan man flyve, og man kan tale med fuglene, og man kan ditten og datten. Og det kan jo godt være, at det er det vores dame fra Fyrkat har gjort, når hun skulle, nu siger jeg 'optræde', men det er sådan et lidt uværdigt ord i forhold til det, der er foregået. Men altså, når hun skulle se ind i fremtiden, når hun skulle i kontakt med naturen, så kan det jo godt være, at hun har brugt de her bulmeurtfrø til at ligesom komme i ekstase.

Louise Lindblad: Kunne rejse?

Peter Pentz: Kunne rejse. Både... altså hun kunne være forskellige steder på samme tid måske oven i købet, men også rejser tilbage i tiden, rejser frem i tiden.

Louise Lindblad: Hun vil være i stand til at rejse frem til det her øjeblik og se, at vi står her. En journalist og en? Ja.

Peter Pentz: Yes, ja, det kan jo være, hun står og kigger på os, fra lidt mere end tusind års afstand, hvem ved? Hvem ved? Hvem ved?

Louise Lindblad: Året er 980. Jeg forestiller mig, at Thorbjørg sidder alene i skoven på en stor sten. Vinden rusker i træernes toppe, og mørket er begyndt at falde på. De forreste lokker af hendes lange hår er flettet. I hånden har hun sin stav og en læderpung bundet om livet. Ude i horisonten kan hun se sit hjem, Kong Haralds borg. Hun betragter den mægtige fæstning, som ligger på en bakke omgivet af enge og moser, bål og fakler bag murene lyser borgen op i landskabet. Herude i skoven er der kun mørke. Torbjørg lukker øjnene og begynder at meditere. Hun bevæger sig ind i en ekstatisk tilstand, en dyb trance. Hun sidder på stenen i timevis. I nattens løb møder hun overnaturlige væsener, der huserer i mørket. Hun ser fortiden. Solen der sortner, jord der synker i hav, de lyse stjerner, der slukkes på himlen, ildebrande, der raser. Hun ser ragnarok. Hun åbner øjnene og kigger op i himlen. En mørk drage kommer flyvende. Den glinsende øgle, der bærer lig i sine vinger, flyver hen over sletten.

Peter Pentz: En ting, som godt kunne ligge i enhver anden kvindes grav. Kan du se, hvad det der?

Louise Lindblad: Ikke rigtigt.

Peter Pentz: Det kan du ikke. Okay, det er en saks. Ja, det er en saks her. Der har vi grebet, bladet, og saksen ligger i det fineste federal udskåret i træ. Og nu sagde jeg lige det kunne være i enhver kvindes grav, og det er fordi, at rigtig mange kvinder har jo været beskæftiget med at behandle tekstil og vævning og så videre. Det særlige ved vølverne er, at der muligvis er en forbindelse mellem det her med at bearbejde tekstil og så vølvens virke. I vikingetiden ser det ud til, at begrebet volve, jamen sådan som vi læser det ud af de kilder, som ganske vist er et par hundrede år yngre, jamen, det er jo ikke en beskyttet titel, og hvad man kalder en givet kvinde, det kan sådan set være volve, men det kan også være viskone, og det kan være alt muligt andet. Og når vi nu finder sådan en saks her i vores vølves grav, jamen så kan det jo selvfølgelig pege på, jamen hun er bare en almindelig kvinde, der har levet som alle mulige andre kvinder. Men det kan også være at hun har været beskæftiget med vævning på et mere magisk niveau. Hvordan det? Jamen, hvordan det? Der er en sammenblanding af begreber i de skriftlige kilder. Vølver kan godt forveksles med det, der hedder valkyrier. De kan godt forveksles med det, der hedder norner. Og nornerne, det er faktisk dem, der spinder livets tråd. Og det her med at spinde og væve, det har noget magisk over sig, så på den måde er der en forbindelse til vølverne og tekstil. Og nu ved jeg

godt, hvad du tænker. Du tænker straks på Snehvide igen ikke? Og Tornerose og hvor de skal op i det øverste tårn, hvor der sidder en gammel heks. Og det er i virkeligheden de samme tanker, der ligger bag.

Louise Lindblad: Thorbjørg sidder alene i et af de dunkle træhuse, som ligger indenfor Fyrkat borgens fæstning. Jeg forestiller mig, at hun sidder med ryggen til, måske i en lysning fra en åbning i taget. Hun kan nok høre larmen fra de mange soldater og deres familier, som går rundt ude på gårdspladsen. Jeg forestiller mig, at hun sidder med sin saks og en spindekrog i hånden. Mens hun spinder en tråd af uld, ser hun for sig, hvordan krigerne fra nord er på vej. Hun ser dem i deres skibe, på det brusende hav. Døren bag hende går op. Hun vender sig ikke om. Det behøver hun ikke. Hun ved, at det er kongen. Inden Harald når at sige noget. Vender hun sig om og kigger ham direkte i øjnene. De er på vej. Kongen nikker. Torbjørn vender tilbage til sin tråd. Hun trækker og snor ulden, mens Harald fortæller hende, at han allerede har samlet en hær. De rejser til Trelleborg med det samme, inden mørket falder på. Trelleborg er kongens anden borg, en af dem på Sjælland, og de har brug for, at vølven tager med.

Peter Pentz: Der er mange teorier omkring ringborgene, men hvis det er Haralds forsvarsborge i forhold til for eksempel pludselige angreb, så er det en rigtig god teori du har med nordmændene, der kommer sejlene. Og det er også rigtigt, at de ligger sådan, at man så hurtigt som man nu kunne, på det tidspunkt kunne flytte nogle små hærenheder mellem borgerne.

Louise Lindblad: Og det er også sandsynligt, at han har taget Thorbjørg, vølven, med?

Peter Pentz: Se, der er det jo så, at fra vikingetiden selv har vi nok ikke rigtig nogen vølver der lige snakker om krigsudfald, men det har vi faktisk fra tiden før vikingetiden. Det er jo lidt interessant, men det er jo sådan nogle proto-vølver, og de eksisterer faktisk også fordi vølven er slet ikke noget nyt i vikingetiden. De har formødre, der ligger flere århundreder bagud.

Louise Lindblad: Men hun kunne godt være taget med?

Peter Pentz: Hun kunne godt være taget med, og man har kunne bruge hendes magi? Vi kender det jo desværre kun fra middelalderen, men en typisk magiting som sådan en som en volve ville kunne, er jo at gøre fjendens svær sløve for eksempel.

Louise Lindblad: Nu forestiller vi os, at kongen og krigerne og vølven har taget turen fra Fyrkat til Trelleborg. Hvordan? Er det til fods, man kommer mellem de to steder?

Peter Pentz: Jeg ville jo mene, at hvis jeg skulle fra Hobro Fjord og så til Sydsjælland og ind i åen dernede susende, så ville jeg nok sejle. Det ville gå hurtigst.

Louise Lindblad: Vi skal ud og køre i min Seat Mii.

Peter Pentz: Den ved jeg ikke om hvor meget hurtigere den er end... haha... Måske skal vi tage et vikingskib.

Louise Lindblad: I hvert fald skal vi ud til Trelleborg nu. De har rejst hele natten. Så det er så her jeg forestiller mig, at krigerne og vølven og måske også kongen, er kommet gående her og har kunne se borgen i horisonten. Måske kommer de her til Trelleborg til fods, måske i deres skibe. Hvad er det for et syn?

Peter Pentz: Altså måske er de kommet gående nede fra oven i stedet for, fordi hvis de er sejlet og ikke kommet over land, så er de kommet op langs åen. Det har så ikke været de store vikingskibe som dem vi kender, de 37 meter lange, som vi har inde på museet. Nej, så har det været i mindre skibe, der har kunne gå helt herop, hvis man har sejlet herop. Men det syn, der mødte dem, det har jo været volde, palisader, port og et leben, tror jeg. Fordi hvor der er folk, der kommer der handlende, og der skal laves mad. Der sker rigtig meget. Så der er ikke dødt nu. Der er jo mange gæster her nu, men det har været et liv på en anden måde. Du har kunnet høre grise, får og køer måske. Og der har været forskel på folk. Der har været hirdfolkene øverst i hierarkiet omkring kongen, og der har været respekt. Man har flyttet sig fra dem. Det er der ingen tvivl om.

Louise Lindblad: Hvor? I hvilken retning skal jeg kigge efter... For at holde øje med de nordmænd der?

Peter Pentz: Der skal du kigge ud mod Storebælt. Nordmændene vil komme ned gennem Storebælt, og de vil have passeret Samsø, Djursland. Og med lidt held er der gået bud forude. I så fald skal vi regne med et bavneselement, hvor man ligeså har kunne advare ned langs kysterne og fra øerne. Fordi de sejler sikkert hurtigt, de skiderikker. Nu er vi gået gennem porten.

Louise Lindblad: Nu træder vi ind. Og hvad skal jeg forestille mig her?

Peter Pentz: Jamen, nu skal du for det første være glad for, at vi er kommet ind. Det har nok ikke været hvem som helst, der har fået lov til at komme ind, tænker jeg, i sin tid. Det har været et nybyggeri på Haralds tid jo, og det fungerede heller ikke voldsomt længe, ser det ud til. Så det har jo været nyt. Der har været rigtig meget træ. Vi har kunne lugte træet. Vi har kunnet se folk arbejde måske stadigvæk. Vi har kunne se den anden port i det fjerne. De to sidste porte har vi måske ikke kunne se, fordi det ville husene jo skjule. De 16 huse som står inden for voldene. Og måske ser vi en masse krigere. Måske.

Louise Lindblad: Og det kunne, det der skal til at ske nu, være foregået inde i et af husene herinde, ikke?

Peter Pentz: Det kunne det godt.

Louise Lindblad: Tiden er kommet. Sejden skal udføres, portalen til gudernes og åndernes verden skal åbnes. Jeg forestiller mig, at 40-50 mænd sidder klar inde i det aflange træhus, i deres rustninger og med sværd. Bålet er tændt. For enden af rummet står tronen klar. Højsædet, som de har bygget til Thorbjørg og ind af døren træder hun så, deres kultleder, Vølven. Vil du beskrive, hvordan her ser ud?

Peter Pentz: Ja, her er jo for det første lidt mørkt. Der er jo ikke rigtig vinduer i det her hus. Der er en åbning i taget til at røgen kan komme ud, fordi midt i hovedrummet, i langhuset her, der er der en langild, og der skal vi nok forestille os... Nordmændene, de kommer jo om sommeren. Det er derfor, de mest laver den slags raids. Der skal vi forestille os, at der har brændt ild, men det er ikke sådan været for varme op, det har mere været for at give lys stemningen. Så, lige nu er der jo ikke i ild i langilden... eller i ildstedet, så der har været lidt mere rødligt skær end det vi står i lige nu. Der har lugtet af røg. Det gør det også nu, men nok lidt mere end lige nu. Der har været dunkelt. Der er heller ingen tvivl om, at det vi skal i gang med, altså selve seancen, at den trives bedst i tussmørke eller ind i den del af døgnet, hvor der er åbninger til andre verdener, om man så må sige. Og det er netop i de der overgangsfaser som for eksempel tussmørket. Det er jo en lidt anderledes situation end den, man er vant til, fordi man er vant til, at det er kongen eller borgherren, eller hvem ved jeg, som er hovedpersonen, og som kan sætte sig i højsædet. Men sådan er det så ikke her til aften. Der er det Vølven, der er hovedrollen... har indtaget hovedrollen i stedet for kongen. Den står, så alle kan se den, tronen. Den rager lidt højere op end resten af bænkene og stolene her i rummet. Og så er der som sagt halvmørkt, og folk er anspændte, nervøse, forventningsfulde også. Jeg forestiller mig, i og med at vi står her, hvor vi gør, altså på Trelleborg, at det mest er krigere og mænd vi har som publikum. Havde det nu været en volve, som gik rundt på gårdene, var det jo selvfølgelig alle fra gården, alle de ansatte, som ville overvære begivenheden. Men det her er jo i et andet regi og i en anden klasse, og vores Fyrkat-volve er jo også en anden klasse.

Louise Lindblad: Så er hun kommet gående med sin stav, måske med hvid maling i ansigtet og det her følge på nu siger vi 9 piger, som har, måske, slået ring om hende?

Peter Pentz: Det kan sagtens være. Det kan også være hun går forrest og de følger efter. Det ved vi selvfølgelig ingenting om overhovedet, men de er vigtige. De skal være der helst, ellers så kan hun ikke udøve sin kunst. Inden de er ankommet til huset, er der givetvis også nogle forberedelser, hun har skullet igennem. Hvis hun har indtaget en form for narkotika, skal der jo nok også lige ske lidt tid i forvejen. Hvis hun har skulle spise noget bestemt, så har der nok også skulle gå nogle timer, fordi det hun har spist skulle optages i kroppen på hende sådan at det blev en del af hende også. Den der legemliggørelse af det overnaturlige, eller af naturen i ens egen legeme, den er

selvfølgelig vigtig for en shaman. Jeg tænker, at hun kommer ind her, og jeg tænker også, at der er en del, som nærmest vægrer sig ved at være her. Vi er inde i den kristne tid nu, og de kristne er ikke voldsomt begejstrede. Det er ikke sådan, at man blacklister. Sådan er det ikke. Men man er ikke glad. Det er forkert med de der ritualer, og især på det her niveau er det ikke godt. Kongen skulle gøre noget andet, synes man nok fra kirkens side.

Louise Lindblad: Er man også bange for, at hun altså hun kan jo måske lige om lidt se deres skæbne, hvordan det vil gå dem i det her slag, men er de også bange for, at hun kan forme deres skæbne og forme deres fremtid? Har hun direkte indflydelse på, hvordan det vil gå dem?

Peter Pentz: Ja, det er et rigtig godt spørgsmål, fordi her går vi over i den der lidt besynderlige sammenblanding, der faktisk er mellem vølver og norner. Og norner, som jo altså bestemmer livstråden, og som fastlægger folks skæbner. Så det rigtige svar er et klart måske, men med tendens til ja, altså hun kan nok også sikkert kaste en forbandelse. Nornerne har sådan set fastlagt livstråden på forhånd, og om hun kan gå ind og ændre den, det er jo nok tvivlsomt. Om folk har godt af at høre den sandhed om dem selv, eller de ikke har, det er også et spørgsmål, og det forholder hun dem nok også.

Louise Lindblad: På et tidspunkt er de her 9 piger begyndt at synge galdre.

Peter Pentz: Det skal de gøre, fordi de skal opbygge en stemning. Det her er jo en... Det er ikke et one man's show. Det er heller ikke en stand up ting. Vølven skal have hele publikum med, om man så må sige. Man skal opbygge et fællesskab omkring det her. Alle skal ligesom komme ind i stemningen, og der spiller de der piger en rolle ved at synge en eller anden monoton slags sang, hvor alle kommer lidt ind i den der tranceagtige tilstand man kan komme, når man hører det samme blive gentaget gang på gang. Sådan lidt hypnotisk næsten, ikke?

Louise Lindblad: På et tidspunkt kommer hun ligesom ind i sit eget hoved. Hvad er det, der sker her?

Peter Pentz: Det der sker, er, at hun pludselig har trådt over grænsen. Hun er kommet ind i den overnaturlige verden, som almindelige mennesker ikke kan. Det er det, de ikke kan. Men det er det, hun kan, og der er hun måske ikke umiddelbart til at tale med. Hvad ved jeg? Måske er hun væk, og måske er det det, vi ser på de der små sølvfigurer. Vi har nogle små sølvfigurer fra vikingetiden, hvor man ser kvinder med, det tolker jeg det som, ansigtsmaling og som river sig i håret og som vrænger ligesom. De har sådan et katteagtigt udseende, hvilket i øvrigt så også har fået nogen til at sige så er det vølver, fordi at når de ligner katte, så er det Frejas lærlinge og Freja hun er jo ærkevølven. Det er hende der kan. Hun er sejdens mester. Der tror jeg selv at det er rigtigt, at man knytter katten til vølverne, og man knytter katten til Freja. Men man skal tænke på, at de katte, man taler om her i vikingetiden, det er jo nok ikke de huskatte, vi kender. Selv om man havde nogle i vikingetiden. Nej, det er væsler, mår, hermeliner.

Louise Lindblad: Hvad tror du, der kommer frem her i løbet af sejden? Hvad finder hun frem til, vølven?

Peter Pentz: Ja, altså hun anråber måske nogle magter, dæmoner, hvad ved jeg. Hun generer måske allerede nordmændene. Det er jo muligt. I bedste fald, altså, hvis Harald ikke har eller hvem der nu måtte være, har fået samlet folk nok i bedste fald, så kan hun jo måske skabe uvejr og dårlig vind for nordmændene, så de ikke kommer overhovedet eller i hvert fald ikke kommer lige inden for de næste timer.

Louise Lindblad: Thorbjørg åbner nu sine øjne. Hun fortæller krigerne, at en hær på størrelse med deres lige nu nærmer sig fra nord. De vil være fremme i morgen tidlig. De vil komme sammen med solen, der rejser sig på himlen. Det næste hun hører, er lyden af sværd, der klinger mod hinanden, mænd, der råber. Hun ser blod, afhuggede ben, blege ansigter og blå læber. Hun fortæller krigerne, at ikke alle i det her rum vil overleve dagen i morgen. Men de vil kæmpe med alt, hvad de har, forsikrer hun dem. Og det vil nytte, Harald vil vinde. Jeg tænker hun får ret.

Peter Pentz: Ja, men hun får ret, så. Det var synd for nordmændene så, ikke?

Louise Lindblad: Får vølven ikke altid ret?

Peter Pentz: Vølven har altid ret, og det står der faktisk også i kilderne. Ja, det står der. Jeg mindes især en, hvor der stod, at hun var en dygtig vølv, og hendes forudsigelser havde altid ret. En sådan sætning fortæller også, at engang imellem er der så åbenbart alligevel et fejlskud her og der, for nogle vølver, ikke? Og det har ikke noget med en mistillid til selve volveværket at gøre, fordi det overnaturlige er der jo. Og det er det, der er så svært for sådan en som mig at forstå. Og sikkert også dig. At man har levet i den der verden, hvor det overnaturlige har været lige så naturligt, som at FCK skal spille mod Bayern München i aften. Det er vores virkelighed i aften. I vikingetiden var der en anden virkelighed, som omfattede noget for os ubegribeligt. Ja, det er virkelig svært, og det er der... Det er i virkeligheden den største samfundsomvæltning, som jeg ser i danmarkshistorien. Det er jo i virkeligheden den bevidsthed, vi får med kristendommen. Ikke at der ikke er overtro og den slags i kristendommen, men hele den der omvæltning, den fylder så meget og er i os alle sammen, uanset om vi nu kalder os ateister eller ej, så er den i os. Det er den kristne måde at se verden på. Det er den måde, vi ser den.

Louise Lindblad: Hvad er... [bang]... uh.

Peter Pentz: Der bliver leget med døren. Eller er det vølven?

Louise Lindblad: Jeg tror det er vølven. Jeg tror, hun har set det her.

Peter Pentz: Hun har fulgt os fra Brede, hvor vi stod og kiggede på hende. Jeg tror også, at hvis vi blev her i nogle timer, og mørket begynder at falde på, så ville der nok ske ting og sager herinde. Og det er selv om denne her bygning er en rekonstruktion, og vi står uden for Slagelse i 2023. Jeg tror godt der kunne komme en stemning her, hvor...

Louise Lindblad: Jeg kan bare mærke jeg bliver mere sådan modtagelig. Se nu kommer lyset kraftigere ind, altså jeg bliver modtagelig for alle de små lyde og lys, der ændrer sig. Jeg kan godt mærke, at det har noget helt særligt.

Peter Pentz: Der er noget særligt ved det der, det er der. Og, ja, og havde hun nu siddet deroppe på tronen, og lyset pludselig var kommet sådan der så kan det også være, at det havde gjort et vist indtryk. Det må... Sådan er det jo, og mere fastgroede er vi jo ikke i vores lidt forkvaklede naturvidenskabelige tilgang til verden, end at vi ikke kan rykkes lidt. Bare omgivelserne er i orden, ikke?

Fortæller: Du har lyttet til historien om vølven Thorbjørg, og hendes spådom, som naturligvis endte med at holde vand. Kong Harald og hans krigere vandt over fjenderne i slaget ved Trelleborg. Vølven har en særlig adgang til åndeverdenen. En særlig visdom. Hun kan se fortiden og fremtiden, livet og døden. Og med det har hun også magten til at kontrollere folks sjæl, krop og sind, ligesom kultledere har gjort det efter hende op igennem hele vores historie. Vølven er kun begyndelsen på den her rejse i danmarkshistoriens kulter og sekter. Hvad siden følger, ja, det ved kun vølven.

Louise Lindblad: Obscuritas er produceret af Louise Lindblad for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Du kan finde flere podcast om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas 4:1 Vølvens spådom](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid